

De nieuwe talentvolle generatie: helaas, u ziet ze niet meer terug

Eerder dit jaar had SocialeInnovatie.nu een interview met managementschrijver en hoogleraar Don Tapscott. Hij brak een lans voor het inzetten van de Internetgeneratie tegen de crisis. Tapscott: "De Netgeneration kan ons uit de crisis redden. Ze hebben daar de kennis en mentaliteit voor. Maar, dan moeten ze wel de kans krijgen, anders voorzie ik grote problemen." Het magazine Business Week kwam pas met een alarmerend artikel: de jonge generatie krijgt nog geen teen tussen de deur. Jong, slim, hoogopgeleid en helemaal 2.0 – maar geen kans op een baan. Over de verborgen crisis achter de crisis. En: wat wil het

talent zelf?

De recessie in de westerse wereld slaat overal om zich heen en raakt jong talent het hardst. In de VS heeft slechts 46% van de jongeren tussen 16 en 24 jaar een baan, volgens Business Week het laagste percentage sinds de overheid ze in 1948 begon te tellen. Wie meent dat werkgevers wel zitten te springen op jong en betaalbaar talent, blijkt het mis te hebben. In de VS blijven oudere generaties op de banen zitten die ze hebben en zelfs in het flexibele Amerika gaan de jongsten er als eersten uit.

Schadelijk

Oplopende jeugdwerkloosheid is schadelijk in meerdere opzichten. Ten eerste dreigt een nieuwe, verloren generatie te ontstaan die blijvend achterstand op de arbeidsmarkt houdt, ondanks een uitstekend opleidingsniveau. Onderzoek van de Yale Universiteit wijst uit dat generaties die de arbeidsmarkt betreden bij een recessie nog 15 jaar na dato minder verdienen dan leeftijdgenoten die bij een hoogconjunctuur aan de slag konden. Japan kampt al sinds de jaren negentig met dit fenomeen van jeugdwerkloosheid omdat de Japanse arbeidsmarkt van oudsher senioriteit beloont en beschermt. De gevolgen blijken ook psychisch. 6 op de 10 Japanse dertigers zijn depressief.

Het tweede schadelijke gevolg is, gek genoeg, voor de ouders van de Netgeneration - de babyboomers. Die hebben de financiële steun van de Internetgeneratie nodig om hun pensioenen betaalbaar te houden. Maar nu de boomers de jongere generatie buiten de deur houden, ondergraven ze hun eigen toekomstzekerheid. Het verhogen van de AOW leeftijd kan snel averechtse gevolgen hebben als tegelijkertijd de jongere generatie buiten de deur gehouden wordt en zodoende niet bijdraagt aan 's lands pensioenkas. Daarnaast werkt in ons land feitelijk maar een minderheid van de 60-plussers en mag je je afvragen welk effect een maatregel als het verhogen van de AOW-leeftijd nou eigenlijk heeft.

Een derde schadelijke gevolg is die voor de concurrentiekracht van de bedrijven zelf. Zo sloten in de jaren tachtig veel Nederlandse industriële bedrijven hun bedrijfsscholen. Toen de markt in de jaren negentig weer aantrok, bleken veel bedrijven niet meer aan voldoende technisch geschoolde mensen te kunnen komen. In het Business Week artikel vertelt Susan Peters, vice-president executive development van General Electric dat GE als company verplichting heeft om zelfs in tijden van ontslagen nog jong talent aan te blijven nemen. GE is door schade en schande wijs geworden. Hun vliegtuig divisie besloot jaren geleden tot een vacaturestop voor jong talent toen de markt tegenzat. Nadat de markt weer aangetrokken was, bleek de divisie grote problemen te hebben om de concurrentie aan te gaan wegens gebrek aan nieuw bloed. Kortom, een oplopende jeugdwerkloosheid gekoppeld aan het weren van jong talent, ondermijnt het concurrentie- en innovatievermogen van ondernemingen.

Don Tapscott

Don Tapscott beweerde in het tweegesprek dat wij begin dit jaar met hem in Brussel hadden nog dat talent ondanks de crisis een schaars goed blijft. Tapscott: "Laat ik allereerst dit zeggen: er is momenteel sprake van een overschot aan arbeidskrachten, niet van een overschot aan talent. Het is voor werkgevers nog steeds zaak dat zij het beste talent van deze generatie aan hun bedrijf zien te binden. Mensen die menen dat met de crisis de *war on talent* wel over is, hebben overigens gelijk. Die oorlog is over, maar in de zin dat het talent gewonnen heeft. Vanuit de werkgevers gezien is het weren van Netgeneration talent uit je organisatie echter het stomste wat je kunt doen."

Het probleem dat Business week nu schetst is dat 'het stomste wat je kunt doen' nu op grote schaal dreigt te gebeuren. En niet alleen in de VS of Japan. Ook in Spanje worden oudere werknemers sterk beschermd ten koste van nieuwkomers. Het Spaanse percentage jeugdwerklozen (16-24 jaar) bedraagt inmiddels maar liefst 39%.

Wat wil het talent zelf?

Tapscott's onderzoek onder 11.000 Netgeners wees uit dat zij niet bij de pakken neer gaan zitten. Veel jongeren pakken een tweede studie op en werken zodoende aan hun CV. Business Week bevestigt die ontwikkeling. Een tweede ontwikkeling is de groeiende vraag naar stageplaatsen. Als er dan geen banen zijn, dan maar op een stagecontract aan de slag. Alles beter dan gaten in je CV hebben. In Duitsland bestaat inmiddels een programma dat jongeren vanuit het middelbare onderwijs in opleidingstrajecten begeleidt naar geschoolde banen in de techniek. De jeugdwerkloosheid bij onze oosterburen is dan ook minder hard gestegen dan in andere landen.

Een van de belangrijkste ontwikkelingen die Tapscott aanwijst is dat de Netgeneration ondernemend is. "Ze gaan niet bij de pakken neerzitten, crisis of niet," aldus Tapscott. Onlangs was Glorianna Davenport, een van de grondleggers van het MIT Medialab, in Nederland op bezoek bij de HAN. Zij bevestigde de uitspraken van Tapscott. Davenport: "MIT studenten behoren tot de crème de la crème op technologiegebied. Je praat dus over toptalent. Maar die hebben merendeels niet eens de behoefte om bij een werkgever te gaan werken. 70% van onze afgestudeerden begint een eigen bedrijf."

De crisis achter de crisis is de crisis van jong talent dat niet aan de bak komt. Schaars, maar alsnog ongewenst en met mogelijk langduriger naschokken dan de recessie zelf. Tapscott waarschuwde in Brussel voor grote maatschappelijke onrust als de Netgeneration aan de zijlijn werd gehouden. Landen en organisaties die vandaag snelle en structureel programma's opzetten om jeugdwerkloosheid tegen te gaan, lijken de winnaars van morgen te worden – in economisch en maatschappelijk opzicht.